

*”Lerkan Siöng alla dagar
& förliden gårdag hittade jag
blåsippor i knopp”*

INGARÖDAGBOKEN 1860–1914

Barbro Maassen

Axel Wennbergs dagböcker

I slutet av 1970-talet samlade och registrerade Nordiska museet bonde-dagböcker från hela Sverige. I *Svenska bondedagböcker: Ett nationalregister* finns 78 dagböcker presenterade. En bondedagbok innehåller anteckningar nedtecknade av bönder, torpare eller andra personer verksamma inom jordbruket. Axel Ludvig Wennberg var en av dessa bönder. Det var i samband med flytten till Ingarö som han började göra noteringar, om stort och smått, om vardag och fest. Axels tolv dagböcker, i olika storlek och med olika utseende, finns arkiverade under namnet Ingarödagboken 1860–1914 – för övrigt den enda skärgårdsdagboken i registret från denna tid.

Barbro Maassen har av och till i trettio år, vid sidan av sitt arbete som lärare, studerat dagböckerna och Ingarös historia. I *”Lerkan Siöng alla dagar & förliden gårdag hittade jag blåsippor i knopp” – Ingarödagboken 1860–1914* får läsaren följa Axel Wennbergs vuxna liv.

Bokfakta

Omfång: 264 sidor inbundet i s.k. halvklotsband

Illustrationer: Boken är genomillustrerad med 150, delvis unika bilder

Utges: 17 juni 2019

ISBN: 978-91-87151-15-6

Förlag: Kulturhistoriska Bokförlaget

Försäljning: Boken finns att köpa i bokhandeln och via näthandeln.

I Värmdö går boken att köpa på Värmdö Köpcentrum i Klackenbergs Böcker & Papper samt på Gustavsbergs bibliotek.

Kontakt förlaget: red@kulturhistoriska.se, 08-545 560 50, författaren: barbro.maassen@gmail.com

Axel Wennberg på Eriksviks brygga i Vis-hamnsviken den 20 september 1913.

Den första dagboken tillverkades hemma på gården. På framsidan står skrivet:

Dag Bok

Långviks Söder Gård

A. Ludvig Wennberg

1860

Barbro Maassen

Barbro Maassen, född 1949, är pensionerad lärare och specialpedagog i grundskolans årskurs 4–9 och bosatt på Ingarö.

I slutet av 1980-talet kom Barbro i kontakt med Ingarödagboken i samband med studier i historia. År 1990 kom hennes B-uppsats om Axel Wennberg och hans Stockholmsresor på 1860- och 80-talen. 1994 kom C-uppsatsen som handlade om fattigvården på Ingarö, med dagboken som utgångspunkt.

I arbetet med dagboken kom Barbro nära människorna som levt på Ingarö förr och intresset föddes för den lokala historien. Detta ledde vidare till engagemang i Lokalhistoriskt Centrum och arbete för att öka intresset för lokalhistoria i skolan.

AXEL WENNBERG var skärgårdsbonde, men också skrivkarl, fosterfar och fattigvårdsföreståndare. Om stort och smått, i glädje och sorg, skrev han i sin dagbok, som han började föra 1860 i samband med flytten till Kolbacken på Ingarö, i Stockholms skärgård. Dagboken är i huvudsak en arbetsdagbok för att få överblick över dagliga göromål och räkenskaper, men det går att ana den skrivglädje han kände, i raderna om kärlek, naturen och umgänge med nära och kära. På äldre dagar avslutade han ofta noteringarna med en vers.

Genom Axels anteckningar går det att följa hur samhället förändras. Ångbåtarna blir en allt vanligare syn i skärgården. Saltsjöbanan byggs. Inkomster från fiske byts ut mot inkomster från försäljning av medicinalväxter och trädgårds- och jordbruksprodukter. Uthyrning till sommargäster ökar markant och blir en betydande försörjningskälla.

Den sista anteckningen gör den åldrade Axel 1914, samma år som första världskriget bryter ut. Genom landstormsmännens närvaro gör den stora världen sig påmind på ön, trycker på hans liv i en snabbt föränderlig värld.

BARBRO MAASSEN började studera Axels dagbok, Ingarödagboken, för trettio år sedan och har sedan dess följt honom i spåren. Hennes mångåriga intresse för lokalhistoria gör *"Lerkan Siöng alla dagar & förliden gårdag hittade jag blåsippor i knopp"* – *Ingarödagboken 1860–1914* till en levande skildring av Axels vuxna liv.

Kulturhistoriska Bokförlaget

ISBN 978-91-87151-15-6

9 789187 151156